SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2021-2022. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2022. FEBRUÁR 8. 14.00 – 16.00

A versenyző neve:

A versenyző iskolájának neve:

A versenyző iskolájának címe:

A felkészítő tanár neve:

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen – egy áthúzással – javítson!

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

1. feladat

Oldja meg a történelem segédtudományaihoz kapcsolódó keresztrejtvényt! ***Ügyeljen*** *a helyesírásra!*

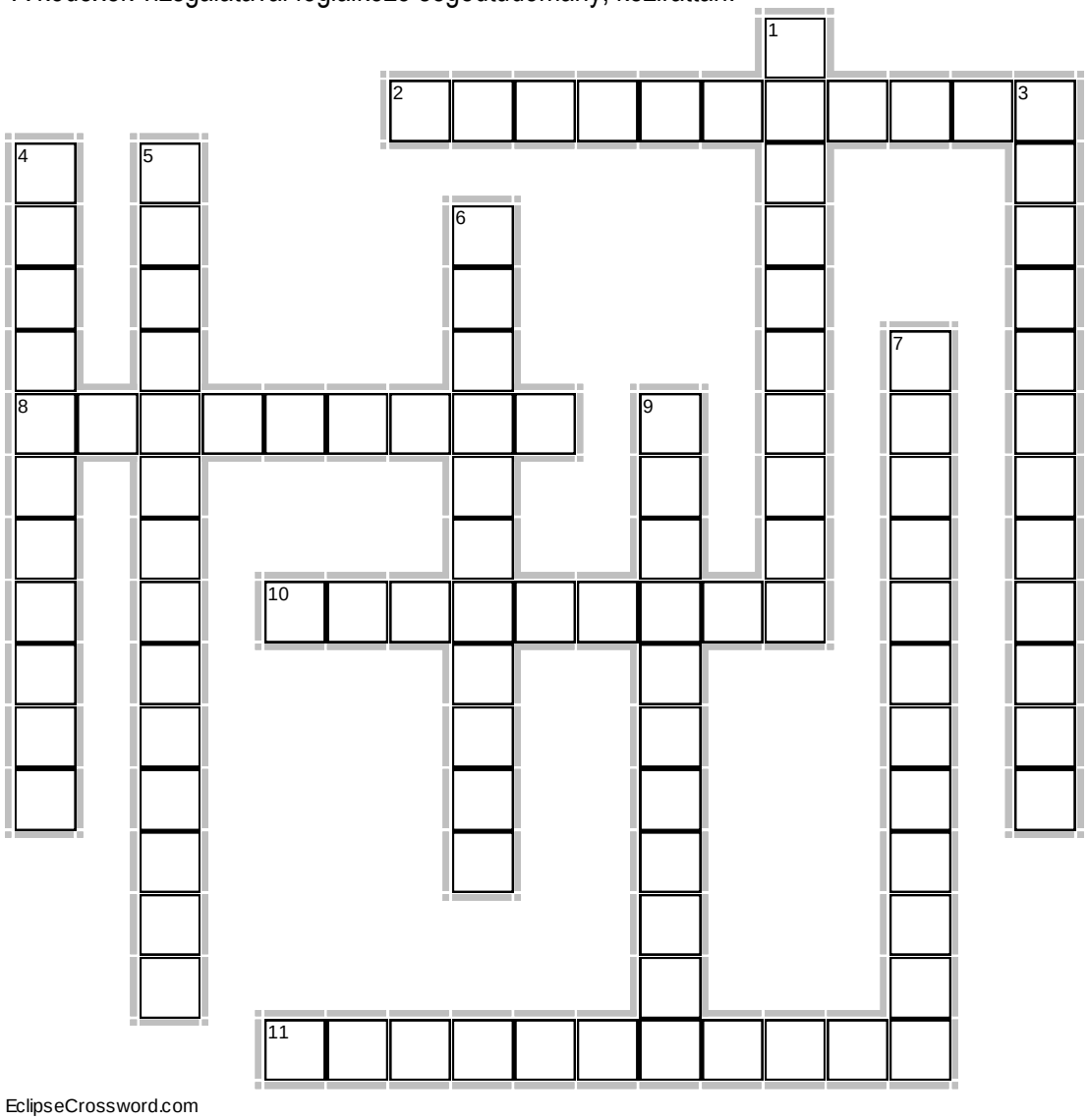
11 pont/…

Vízszintes

2. Az írások történetével foglalkozó segédtudomány.
8. A feliratokkal foglalkozó segédtudomány, felirattan.
10. A címereket vizsgáló segédtudomány, címertan.
11. Oklevelekkel foglalkozó segédtudomány, oklevéltan.

Függőleges

1. Az időszámítással foglalkozó segédtudomány.
3. Az emberi jelenségekkel foglalkozó segédtudomány, embertan.
4. Régi leletekkel foglalkozó segédtudomány, régészet, régiségtan.
5. A méltóságjelvényekkel foglalkozó segédtudomány.
6. Pénztörténettel foglalkozó segédtudomány.
7. A zászlók történetét, szimbolikáját kutató segédtudomány.
9. A kódexek vizsgálatával foglalkozó segédtudomány, kézirattan.

EclipseCrossword.com

2. feladat

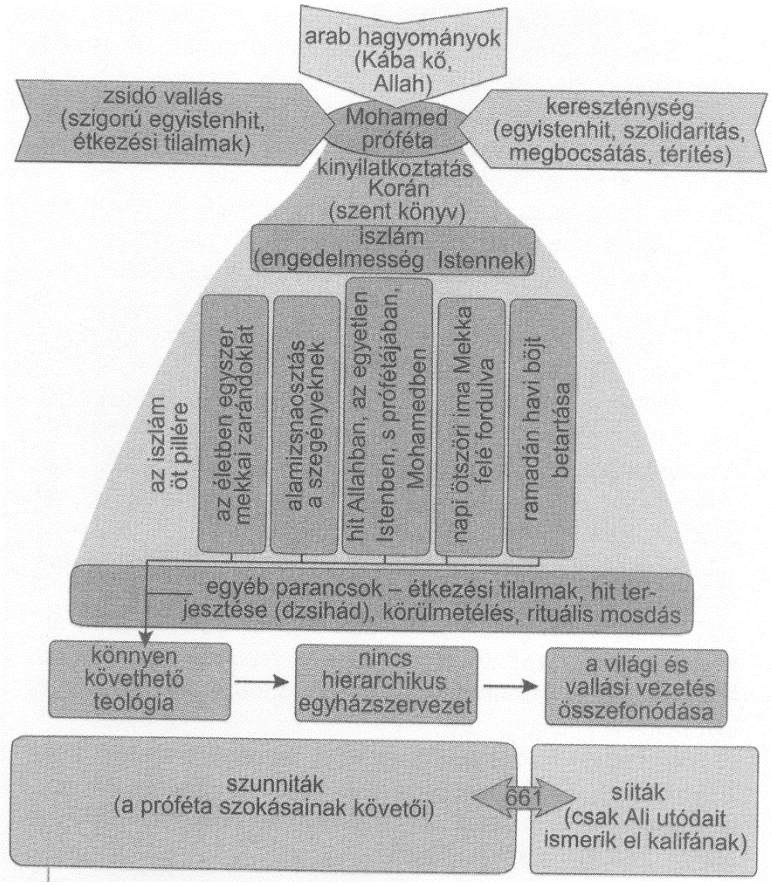
Igaz vagy **hamis** az állítás az alábbi forráshoz kapcsolódóan? ***Jelölje*** *a táblázatban X beírásával!* **10** pont**/…**

Állítás	Igaz	Hamis
a) A fenti tárgyi emléket a szakirodalom Narmer-palettának nevezi.		
b) A Narmer név a régészre utal, aki a leletet megtalálta.		
c) Legalább nyolc élőlény látható a lelet előlapján.		
d) A főalak fején sapka látható.		
e) A sólyom a királyi hatalmat jelképezte Alsó-Egyiptomban.		
f) A növény (ezen áll a sólyom) jelképezheti Felső-Egyiptom vidékének mocsárvilágát.		
g) Az ábrázolt jelenet utalhat az egyesítés (Alsó- és Felső-Egyiptom) folyamatára.		
h) Az ábrázolt küzdelem Alsó-Egyiptom győzelmét jeleníti meg.		
i) A főalak felső teste szemből látható, tehát bal kezével ellenfele hajába markol.		
j) A főalak mellett álló ember lehet a saruhordozó.		

3. feladat

Oldja meg a feladatokat az ábra és ismeretei alapján! **11** pont/…

a) **Melyik** valláshoz kapcsolódik elsősorban az ábra? .....

Milyen eszmei hatások érik Mohamed prófétát a vallás kialakításában? ***Soroljon fel*** *2 elemet!*

b) .....

c) .....

d) **Melyik** vallási irányzatot támogatják többen a 7. század időszakában? .....

e) **Melyik** évben lett Ali merénylet áldozata az ábra adata szerint? .....

f) **Mit** jelent az iszlám szó az ábra szóhasználatával? .....

g) **Melyik** iszlám alapelv utal a vallás szociális érzékenységére? .....

h) **Mi** bizonyítja Mekka jelentőségét az iszlám vallásban? .....

.....

i) **Milyen** jellegű vallás az iszlám? ***Húzza alá*** *a helyes megoldást!*

A) politeista B) monoteista C) vallási dualizmus jellemzi

j) **Milyen** tisztség esetén fonódik össze a világi és vallási vezetés? ***Húzza alá*** *a helyes megoldást!*

A) kalifa B) próféta C) kádi

k) **Mely** tárgy tiszteletét vette át az iszlám vallás a beduin hagyományokból az ábra szerint?

.....

4. feladat

Karikázza be a helyes megoldás számát vagy az X jelet! **14** pont**/…**

a) **Mi** a görög megfelelője a következő istennek: Minerva?

1. Juno X Pallasz Athéné 2. Artemisz

b) **Melyik** császár biztosította a szabad vallásgyakorlatot a kereszténységnek is?

1. Caracalla X Constantinus 2. Theodosius

c) **Melyik** császár tette államvallássá a kereszténységet?

1. Caracalla X Constantinus 2. Theodosius

d) **Melyik** személy nem történetíró?

1. Horatius X Suetonius 2. Tacitus

e) **Melyik** csata zajlott le 451-ben?

1. cannae-i X pharszaloszi 2. catalaunumi

f) **Mivel** lehet kapcsolatban az itinerarium?

1. az épületekkel X az utakkal 2. a fürdőkkel

g) **Ki** emelte meg a szenátus létszámát 900 főre?

1. Sulla X Caesar 2. Augustus

h) **Melyik** néptől vették át a rómaiak a bíborszegélyű tógát a hatalom jelzésére?

1. pun X görög 2. etruszk

i) **Melyik** pannóniai település helye Eszék?

1. Gorsium X Brigetio 2. Mursa

j) **Kik** végezték Kr. e. 443-tól a rómaiak vagyonbecslését?

1. a censorok X a consulok 2. a néptribunusok

k) **Melyik** évtől vált lehetségessé a patríciusok és plebejusok házassága?

1. Kr. e. 494 X Kr. e. 445 2. Kr. e. 287

l) **Melyik** anyagot nem használták a rómaiak a vízvezetékek csövéhez?

1. bronz X kerámia 2. ólom

m) **Hány** emberre becsülhetjük a Colosseum befogadóképességét?

1. 20-40 ezer közötti X 50-80 ezer közötti 2. 70-100 ezer közötti

n) **Hol** történt Jézus Krisztus megkeresztelése a Biblia szerint?

1. a Genezáreti-tóban X a Holt-tengerben 2. a Jordán folyóban

5. feladat

Egészítse ki a szakirodalomból választott szöveget! ***Figyeljen*** *a helyesírásra és a nyelvhelyességre!* **8** pont**/…**

Az Árpád-kori királyok korának krónikáiból zászlóinkról sok minden kiderül. Szent .....(a) zászlója a turul helyett már a(z) .....(b) használta jelvényként. A 12. században már nemcsak a királyoknak, hanem egyes földesuraknak is saját zászlajuk volt. A címeres zászló a 13. században jelent meg: ...../név/ (c) idejében már a kettőskereszt látható a lobogón. Az Aranybullát kiadó ...../név/ (d) vörös-ezüst csíkozású zászlót használt, mivel az Árpádok címerében a vörös és .....(e) szín is megtalálható.

Ezeket a színeket ..... /évszám/ után (f) a(z) .....-uralkodók (g) is átvették, ezzel is akarván bizonyítani rokonságukat az Árpád-házzal. A(z) ..... (h) Krónikában a rúd mellett – tehát a zászló főhelyén – vannak a magyar színek, s a másik felében az aranyliliomok kék hátterében.

Herber – Martos – Moss – Tisza: Történelem 1. alapján

6. feladat

Válaszoljon a térkép és ismeretei alapján a feladatokra! **10** pont/…

a) **Melyik** városállamhoz kapcsolódó közigazgatási egységek számozottak a térképen? .....

b) **Melyik** félszigeten helyezkedik el az adott városállam? .....

c) **Mi** a városállam görög eredetű szakszava? .....

d) **Kinek** a reformjai után jött létre a térképen látható közigazgatási szerkezet? .....

e) **Hány** fős lett Kr. e. 508-as reformok következtében a végrehajtó hatalom létszáma? .....

f) **Hányas** számú phülébe tartozik a Miltiádész által vezetett hellén seregek győzelmi helyszíne? .....

g) **Hol** zajlott le tengeri csata a görögök és perzsák között Kr.e. 480-ban a térképen látható helyszínek közül?

.....

h) **Melyik** terület helyezkedik el szárazföldön az adott városállamtól nyugatra? .....

Azonosítsa a térképjeleket! ***Válaszoljon*** *a számok beírásával!*

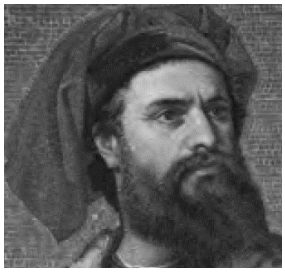
1.
2.
3.

i) **Melyik** jel jelölheti a phüléken belüli területek határát? .....

j) **Melyik** jel jelölheti a városállam határát a Kr. e. 5. században? .....

7. feladat

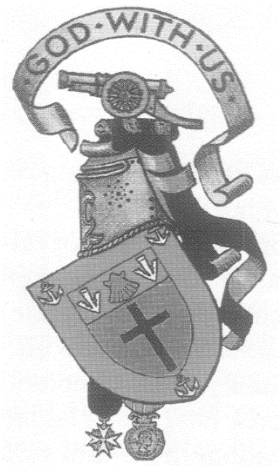
Töltse ki a táblázatot a megfelelő adatokkal! ***Írja*** *válaszait a táblázat celláiba!* **10** pont/…

A mű/tárgy részlete	**Cím** *vagy* **Az ábrázolt személy megnevezése**	**Kapcsolódó kérdés**
	a)	b) **Melyik** stílusirányzathoz kapcsolható az alkotás?
	c)	d) **Melyik** városban volt az ábrázolt császár központja?
	e)	f) **Melyik** kolduló rend alapítóját ábrázolja a kép?
	g)	h) Az itáliai reneszánsz vezető városa lett a település, ahol megtalálható a római istennőt ábrázoló kép. **Melyik** város ez?
	i)	j) **Melyik** ázsiai országban töltött el évtizedeket útleírása szerint az ábrázolt velencei utazó?

8. feladat

Azonosítsa a képeket a megfelelő kifejezésekkel, leírásokkal! ***Írja*** *a képek feletti betűjelet a pontozott vonalakra! Csak 1 helyre írható be a betűjel!* **8** pont**/…**

A)

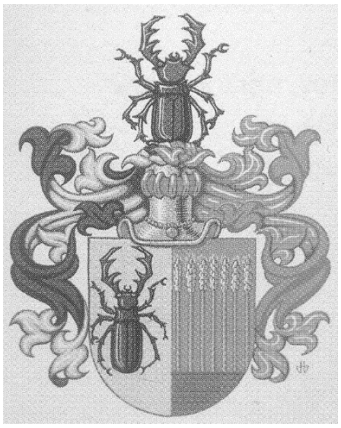

B)

C)

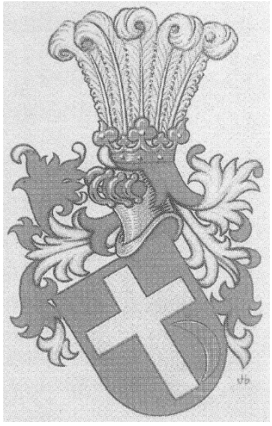

D)

E)

F)

a) Hasított pajzs, amely hangsúlyozza a címerben az állatalakot: .....

b) Kettéosztott vágott pajzs fegyverábrázolással: .....

c) Háromszögű pajzs latin kereszttel és csuporsisakos díszítéssel, jelmondattal: .....

d) Háromszögű pajzs csőrsisakkal és jelmondattal: .....

e) A pajzson meghatározó elem a latin kereszt: .....

f) Kerektalpú pajzs görög kereszttel és pántos sisakkal: .....

Válaszoljon a kérdésekre!

g) **Mit** jelentett a felfordított pajzs ábrázolása a címerben? .....

.....

h) **Melyik** szín volt a középkori pajzsdíszítésnél a legelőkelőbb? **Húzza alá** a helyes választ!

A) arany B) ezüst C) vörös

9. feladat

Azonosítsa a személyeket a szövegek alapján! **8** pont/…

a) „A korabeli gondolkodás nagy kérdése hit és tudomány összeegyeztetése volt. A skolasztikus teológia tárgyából következett, hogy a hit alaptételeit nem adhatta fel. Erre a teljesítményre csak nagyon kevesen voltak képesek. Közülük kiemelkedik a kor legnagyobb gondolkodója […](1225–1274), aki életművében logikus és összefüggő világnézeti rendszert alkotott. Neki sikerült a legjobban megtalálnia az egyensúlyt hit és ráció, teológia és világi tudomány között.” .....

b) „Ellenfeleinek jegyzékét közzéteszi, és rabszolgákkal gyilkoltatja le őket, akik ennek fejében szabadok lesznek: „tízezer Cornelius”. A senatus létszámát saját híveiből megduplázza. 100-200 ezer katonáját egységekben Itália területén letelepíti. Kr. e. 79-ben visszavonul.” .....

c) „A hozzá hű püspökökkel – akiknek amúgy sem tetszett a kötelező cölibátus – letétette a pápát. A pápa válaszul kiátkozta a császárt, és minden hűbéresét felmentette hűségesküje alól. Ekkor mutatkozott meg igazán az egyház megnövekedett tekintélye: a német püspökök többsége nem mert szembeszállni a pápai akarattal.”

.....

d) „A természettel vívott küzdelem felére csökkentette seregét, melyet a Rómát gyűlölő észak-itáliai gallokkal töltött fel. Sikert-sikerre halmozva haladt Róma felé, s Cannae-nál döntő csapást mért a római légiókra. Ha hinni lehet a forrásoknak, 40-50 ezer római maradt a csatatéren.” .....

e) „Kr. e. 336-ban, apja meggyilkolása után, mindössze 20 évesen vette át a hatalmat. Gyermekkora óta a trón betöltésére nevelték, s olyan tanítót mondhatott magáénak, mint Arisztotelész. Első dolga a görög városok szövetségének fenntartása volt, még olyan áron is, hogy az ellene lázadó Thébait földig romboltatta.”

.....

f) „A katonák és a besorozott újoncok az ő nevére tették le az esküt, ő pedig felvette az imperator, katonai főparancsnok címet. Hatalmas vagyonát pedig annak köszönhette, hogy amikor legyőzte Antoniust, Egyiptomot elfoglalta, és személyes birtokává tette.” .....

g) „Légiói megsemmisítették az afrikai vandálok és az itáliai keleti gótok királyságát, Hispánia partvidékét pedig visszafoglalták a nyugati gótoktól. E hódítások azonban múlékonynak bizonyultak, és a császár halála után a birodalom területe ismét összezsugorodott, a Földközi-tenger soha többé nem lett a birodalom beltengere.”

.....

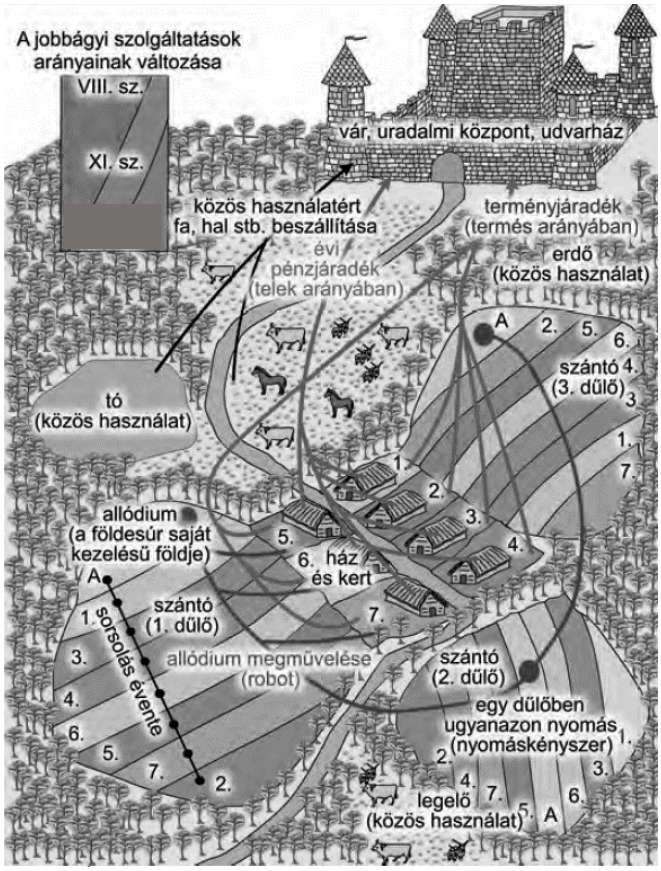
h) „Megismerte a korabeli vallásfilozófiai irányzatokat, végigpróbálta az önsanyargató gyakorlatokat. Végül hétévi keresés után rájött a lényegre. Rájött arra, hogy az újjászületés kényszerének oka az, hogy ragaszkodunk az élethez, az élet örömeihez, és csak akkor szabadulhatunk meg az újjászületéstől, a mindenestől fogva szenvedést jelentő létezéstől, ha kioltjuk magunkban ezt a ragaszkodást, vágyat, "szomjat".

.....

10. feladat (Rövid esszé írása maximum 18 sorban.)

Mutassa be az uradalom működését a 10-11. századi Nyugat-Európában az ábra és ismeretei segítségével! **Utaljon** a földhasználat jogi hátterére és a jobbágyok gazdasági kötelezettségére!

10 pont/…

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....